

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 357/2012-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti E., spol. s r. o., K., zastúpenej advokátkou JUDr. E. L., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo 3/2012 z 22. februára 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti E., spol. s r. o., odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. marca 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti E., spol. s r. o., K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. E. L., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv

podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv podľa čl. 1 ods. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd [správne má byť Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“, pozn.] a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Obdo 3/2012 z 22. februára 2012 (ďalej len „uznesenie z 22. februára 2012“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. (ďalej len „žalovaný“), 22. júna 2009 uzavrel po vyhodnotení vyhlásenej verejnej súťaže so sťažovateľom zmluvu o poskytovaní služieb spočívajúcich v odbere, odvoze a zneškodnení zmesi popolčeka a škvary z odberných miest odkaliska M., Z. a Ž. (ďalej len „zmluva“). Žalovaný sa v čl. I bode 1.3 uvedenej zmluvy zaviazal za odobratú, odvezenú a zneškodnenú odpadovú zmes zaplatiť sťažovateľke dohodnutú cenu. V súlade so zmluvou mala sťažovateľka od nadobudnutia účinnosti zmluvy z 22. júna 2009 každý rok zneškodniť 126 000 ton zmesi v mesiacoch apríl až október toho-ktorého roku pod následkami sankcií dohodnutých v čl. V zmluvy.

Žalovaný odmietol dobrovoľne zaplatiť sťažovateľke faktúru za poskytnuté služby vyhotovenú v súlade s uvedenou zmluvou. Sťažovateľka preto podala Okresnému súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) návrh na vydanie platobného rozkazu. Okresný súd v predmetnej veci rozhodol rozsudkom č. k. 20 Cb 111/2010-116 z 28. októbra 2010 (ďalej len „rozsudok z 28. októbra 2010“), ktorým žalovaného zaviazal zaplatiť sťažovateľke sumu 1 348 082,73 € s prísl., ako aj náhradu trov konania. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 13 Cob 99/2011 z 29. septembra 2011 (ďalej len „rozsudok z 29. septembra 2011“) na základe odvolania žalovaného rozsudok okresného súdu z 28. októbra 2010 potvrdil a žalovaného zaviazal na úhradu trov konania.

Žalovaný podal proti rozsudku krajského súdu z 29. septembra 2011 podnet na podanie mimoriadneho dovolania Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, ako aj

dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že mu v predmetnom konaní bola odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). K odňatiu možnosti konať pred súdom malo dôjsť v dôsledku toho, že „súd“ v predmetnej veci nevykonal výsluch účastníkov konania – žalovaného, napriek tomu, že vykonanie tohto dôkazu žalovaný v konaní navrhol.

Sťažovateľka v tejto súvislosti poukázala na to, že na pojednávaniach v predmetnej veci bol vždy prítomný zástupca žalovaného. Z predvolaní na jednotlivé pojednávania vyplýva, že predvolávaný na jednotlivé pojednávania bol aj žalovaný ako účastník konania, ktorý bol v nich zároveň poučený okrem iného aj o tom, že sa v konaní bude pokračovať aj v prípade jeho neprítomnosti či nečinnosti. Sťažovateľka taktiež poukázala na skutočnosť, že 7. septembra 2010 došlo k zmene štatutárnych zástupcov žalovaného, a preto výsluch nových štatutárnych zástupcov žalovaného k obsahu uvedenej zmluvy nemohol mať žiadnu vypovedaciu hodnotu a výsluch bývalého štatutárneho zástupcu žalovaného, ktorý predmetnú zmluvu podpísal, v konaní navrhnutý nebol, ako aj na skutočnosť, že žalovaný sa v predmetnom konaní mal možnosť vyjadriť k veci (§ 118 ods. 1 OSP) aj k vykonaným dôkazom (§ 123 OSP).

Vzhľadom na uvedené argumentáciu žalovaného, ktorou odôvodnil podané dovolanie, sťažovateľka považuje za nedôvodnú (pozri uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 2280/11 z 21. septembra 2011, rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 32 Cdo 4892/2010 z 24. mája 2011). Keďže dovolanie žalovaného v danej veci nie je prípustné, ďalšiu argumentáciu žalovaného v podanom dovolaní týkajúcu sa nesprávne zisteného skutkového stavu veci a nesprávneho právneho posúdenia veci považuje sťažovateľka za právne bezvýznamnú.

V dovolaní zároveň žalovaný navrhol odložiť vykonateľnosť rozsudku krajského súdu z 29. septembra 2011 s poukazom na

«- podozrenie a úmysel záväzku „tunelovať“ štátny majetok,

- nedisponzibilitnosť s finančnými prostriedkami od štátu na pokrytie daného záväzku

a

- *neistotu spätného vymoženía vymáhateľného plnenia v prípade úspechu v dovolacom konaní, hoci si tento účastník na jednej strane protirečí a na strane druhej výslovne fabuluje, pretože*

- *ak sťažovateľ pre štát nesporne vykonal vopred dohodnuté práce, tak aj musí mať nárok na ich náhradu, a to bez ohľadu na to, či ich „žalovaný“ už má pridelené zo štátneho rozpočtu, ak ich má na účte, čo preukázané bolo, tak celkom dobre nerozumieme pojmu „tunelovať“ zo strany sťažovateľa,*

- *na strane druhej je to práve štát, ktorý tuneluje sťažovateľa, pretože z nevyplatenej ceny vykonanej práce exekvuje jeho majetok o nezaplatenú DPH a daň z príjmov práv. osoby v celkovej sume vyše 410.423,31 Eur, potom*

- *v žiadnom prípade neprichádza do úvahy reštitúcia in integrum, keď vymožená platba bude len protihodnotou poskytnutých prác a výkonov zo strany sťažovateľa.».*

Podľa sťažovateľky sa žalovaný snaží zbaviť svojho záväzku za akúkoľvek cenu, o čom svedčí aj jej obrana v predmetnom konaní, v rámci ktorej odmietol zaplatiť sťažovateľke dlžnú sumu najskôr preto, že ešte nedostal finančné prostriedky od Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, potom pre údajnú neplatnosť uzavretej zmluvy pre jej rozpor s dobrými mravmi a neskôr pre tvrdenie o splnení rozvázovacej podmienky, ktoré následne zmenil na tvrdenie, že pre neho nevykonal žiadnu prácu, alebo že dokonca likvidoval odpad proti vôli jeho vlastníka s cieľom tunelovať štátny majetok, a napokon pre odstúpenie od zmluvy z dôvodu nedodržania zmluvy (nezneškodnenia dohodnutého množstva odpadu v určenej lehote). Pôvodne žalovaná istina sa už v súčasnosti zvýšila o niekoľko 100 tisíc € (úrok z omeškania, penále, pokuty, trovy právneho zastúpenia a pod.), pričom k jej zvyšovaniu „*napomáha aj všeobecný súd*“.

Sťažovateľka následne poukázala na požiadavku riadneho odôvodnenia rozhodnutia, ktorá je jedným zo základných atribútov základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorá sa vzťahuje aj na rozhodovanie najvyššieho súdu o odložení vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia podľa § 243 OSP, tak ako to už vyslovil ústavný súd v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 327/2010.

Vzhľadom na uvedené tým, že uznesenie najvyššieho súdu z 22. februára 2012 „nebolo vôbec odôvodnené – od prípustnosti dovolania /lebo len ak je dovolanie prípustné, prichádza na rad jeho opodstatnenosť a v rámci nej aj meritórne rozhodnutie/, cez dôvodnosť odkladu a pod. – došlo podľa nášho názoru k porušeniu práva sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy“.

Pre odloženie vykonateľnosti rozsudku krajského súdu z 29. septembra 2011 neboli splnené podľa sťažovateľky viaceré podmienky, pretože:

a/ Základnou podmienkou totiž je, že musí ísť v prvom rade o prípustnosť dovolania, pretože odklad vykonateľnosti možno povoliť len v prípade, že rozhodnutie odvolacieho súdu bolo napadnuté dovolaním, ktoré je spôsobilým podkladom pre jeho vecné preskúmanie dovolacím súdom.

b/ Z bodu I/3 tejto sťažnosti vyplýva, že dovolanie „žalovaného“ nie je objektívne prípustné, preto chýbal základný predpoklad pre nariadenie odkladu vykonateľnosti rozsudku odvolacieho súdu.

c/ Účelom inštitútu odloženia vykonateľnosti súdneho rozhodnutia je minimalizácia škodlivých následkov nielen na strane účastníka, ktorý na jeho základe má plniť, ale aj na strane druhého účastníka, ktorému má byť plnené; opak je porušením zásady rovnosti, teda ako protiprávna diskriminácia sťažovateľa voči „žalovanému“, či iným subjektom, voči ktorým v porovnateľnej situácii pre objektívnu neprípustnosť dovolania, odklad vykonateľnosti nie je povolený.

3. Dôvera v zákonné a spravodlivé súdne rozhodovanie a reálna vynutiteľnosť práva, patrí medzi základné mimoprávne atribúty právneho štátu. Preto poňatie ochrany legitímneho očakávania ako majetkového nároku /čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 Protokolu č. 1 k dohovoru/ musia mať na zreteli súdy pri interpretácii a aplikáciu príslušných noriem jednoduchého práva, v danom prípade ust. § 243 OSP.

4. Z obsahu bodov I/3 a 4 vyplýva, že najvyšší súd pre neprijatie predvídaných pravidiel pri rozhodovaní o odklade vykonateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, porušil voči sťažovateľovi aj čl. 12 ods. 1, čl. 13 ods. 3 a 4 v spojení s čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 Protokolu č. 1 k dohovoru.»

Sťažovateľka požiadala ústavný súd, aby vydal uznesenie, ktorým prijme jej sťažnosť na ďalšie konanie a zároveň odloží vykonateľnosť uznesenia najvyššieho súdu z 22. februára 2010 a po prerokovaní predmetnej veci vydá nález, v ktorom vysloví, že jej základné práva podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 3 a 4 ústavy, ako aj práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu a čl. 6 ods. 1 dohovoru boli uznesením najvyššieho súdu z 22. februára 2012 porušené, uvedené uznesenie zruší a vec vráti na ďalšie konanie, prizná jej primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € a náhradu trov konania.

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľka v sťažnosti namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 3 a 4 ústavy, ako aj práv podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu z 22. februára 2012, ktoré „*nebolo vôbec odôvodnené*“.

Ústavný súd zo sťažnosti a z k nej priložených príloh zistil, že krajský súd rozsudkom z 29. septembra 2011 potvrdil rozsudok okresného súdu z 28. októbra 2010,

ktorým bol žalovaný zaviazaný zaplatiť sťažovateľke sumu 1 348 082,73 € s príslušenstvom. Žalovaný podal 5. decembra 2011 dovolanie proti rozsudku krajského súdu z 29. septembra 2011. Uznesením z 22. februára 2012 najvyšší súd až do rozhodnutia o dovolaní žalovaného odložil vykonateľnosť rozsudku krajského súdu z 29. septembra 2011.

Najvyšší súd odklad vykonateľnosti rozsudku krajského súdu z 29. septembra 2011 v uznesení z 22. februára 2012 odôvodnil takto: „*Vzhľadom na to, že okamžitým výkonom napadnutého rozhodnutia dovolateľovi by mohla byť spôsobená ujma na jeho právach, dovolací súd rozhodol, že sa vykonateľnosť odkladá až do právoplatného rozhodnutia o dovolaní.*“

Podľa § 243 OSP pred rozhodnutím o dovolaní môže súd, ktorý má o ňom rozhodnúť, odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia.

Odloženie vykonateľnosti rozhodnutia v rámci dovolacieho konania predstavuje vážne narušenie vlastností právoplatného rozhodnutia súdu, ktorými sú nezmeniteľnosť, záväznosť a nimi založené právne istoty, zároveň však platí, že ide o rozhodnutie dočasné a predbežné a odloženie vykonateľnosti bude dôvodné v tých prípadoch, keď priebeh dovolacieho konania vedie k záveru, že v ňom dovolateľ bude mať úspech a odložením vykonateľnosti sa predíde následnej reparácii už vykonanej exekúcii (m. m. R 90/2000).

Cieľom odkladu vykonateľnosti rozhodnutia je zabrániť výkonu exekúcie počas dovolacieho konania, v dôsledku ktorého by na strane účastníka konania, ktorý dovolanie inicioval, v prípade jeho úspechu v tomto konaní vznikla škoda.

Predpokladom na záver o porušení sťažovateľkou označených práv je iba také ich porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstrániteľ'né v činnosti súdu pred začatím konania alebo v konaní o veci samej (§ 74 a nasl. a § 102 OSP), resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku v spojitosti s predbežnými procesnými rozhodnutiami. V kontexte daného prípadu je však

takýmto procesným prostriedkom meritórne rozhodnutie o dovolaní. Inak povedané, uznesenie najvyššieho súdu z 22. februára 2012 predstavuje len dočasné a predbežné obmedzenie oprávnení v spore úspešného účastníka konania, ktoré môže byť v prípade účinnej obrany sťažovateľky uplatnenej v záujme ochrany jej práv v tom istom konaní odstránené konečným meritórnym rozhodnutím o dovolaní podanom žalovaným. Z uvedeného vyplýva, že na odôvodnenie rozhodnutia o odložení vykonateľnosti rozhodnutia nemôžu byť kladené rovnaké požiadavky ako na odôvodnenie rozhodnutia vo veci samej.

S ohľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že nezistil, že by uznesenie najvyššieho súdu z 22. februára 2012 bolo poznačené svojvôľou alebo zjavnou neodôvodnenosťou, ktorá by bola dôvodom na vyslovenie porušenia sťažovateľkou označených práv.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť sťažovateľky už pri jej predbežnom prerokovaní odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Z dôvodu odmietnutia sťažnosti ako celku ústavný súd o návrhu sťažovateľky, ktorá s poukazom na ustanovenie § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde žiadala o odloženie vykonateľnosti sťažnosťou napadnutého uznesenia dočasným opatrením do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, nerozhodoval.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, ako aj o trovách tohto konania sú viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľky (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd sa touto časťou sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júla 2012